

'Currahee' overlijdt in lazaret

OMMEREN Met veel ontzag spreken Amerikaanse paratroepers nog steeds over De slag om Opheusden. Voor het regiment 506 PIR van de 101st Airborne Division, de zogenaamde Screaming Eagles, wordt dit dorpje een nachtmerrie. 14 officieren en 186 soldaten blijven op dit slagveld achter. Van sergeant Bob Kane weet niemand wat er met hem gebeurd is, totdat...

door Richard van de Velde

De vroegere lazaret is nu de huidige O.B.S. De Meent in Ommeren.

verpulverd en maar 12 van de 556 mannen van dit bataljon voltooiden de mars niet.

THE PARACHUTIST BADGE Aan de Airborne School in Fort Benning begint de 'echte' parachutetraining en oefent Kane veelvuldig op de bijna 11 meter hoge vrije-valtoeren. Ook leert hij zijn eigen, net ontwikkelde, nylonparachute inpakken en zijn uitrusting gereedmaken om te kunnen gebruiken bij luchtlandingsoperaties. Na het voltooiën van deze Jump School, volgt het theorie- en praktijkexamen. Robert behoort tot de 98% van de mannen van de 506e, die zijn Jump Certificaat, de gouden Jumpschoolring en de begeerde Parachutist Badge in ontvangst mag nemen. Vervolgens verhuist de eenheid naar Camp Mackall in North Carolina voor een uitgebreide tactische training en doet Bob ervaring op met nachtelijke sprongen met volledige bekapping. In dit kamp krijgen de Currahees op 1 juni 1943 het eervolle bericht, dat zij onderdeel gaan uitmaken van de 101st Airborne Division. Tenslotte leert Bob bij de zgn. Tennessee-manoeuvres om achter de linies wegversperringen op te zetten, bruggen te vernietigen en te werken met communicatiemiddelen. Hierna worden de paratroepers in september 1943 overgebracht naar het Verenigd Koninkrijk, waar de 506e gestationeerd wordt ten zuidwesten van Oxford.

EASY COMPANY Op D-Day 6 juni 1944 wordt het 506th PIR ingezet bij Operatie Overlord in Normandië. Samen met de 82nd Airborne landt de 101st op het schiereiland Cotentin. Hun taak is het bewaken van de flanken naar Utah Beach en voorkomen dat Duitse versterkingen de kust kunnen bereiken. Bovendien moeten ze het Duitse artilleriegeschut in het achterland uitschakelen. Robert behoort bij de B-compagnie van het eerste bataljon. De lotgevallen van de E-compagnie van het tweede bataljon, de zgn. Easy Company, zijn te zien in de televisieserie Band of Brothers van Steven Spielberg en Tom Hanks. Kane springt om 01.00 uur en is betrokken bij de allereerste gevechten

in de buurt van Carentan. Na hevige gevechten krijgen zij het terrein nabij Utah-Beach in handen, vlak voor de troepen met landingsboten het strand op gaan. Bij een van de acties moet Robert gewond zijn geraakt, want hij wordt onderscheiden met de Purple Heart. De Five-Oh-Sink keert op 10 juli terug naar Engeland voor rust en training.

HELL'S HIGHWAY In augustus 1944 heeft de Britse Veldmaarschalk Montgomery een simpel, maar gevaarlijk plan genaamd Operatie Market-Garden bedacht, dat er voor moet zorgen dat de oorlog voor Kerstmis voorbij moet zijn. De Currahees van Bob Kane moeten dan voor de tweede maal in actie komen. Hun missie wordt het veiligstellen van 23 km weg van de zgn. Hell's Highway, de huidige N265 van Eindhoven naar Veghel. Op 17 september 1944 landt Bob met zijn hele regiment tussen Best en Son, op de Sonse Heide. Ze marcheren meteen naar Son, om daar de belangrijke brug over het Wilhelminakanaal te veroveren. Twee Duitse 88 mm kanonnen bij het kanaal houden het 1e bataljon, met daarin Robert Kane, tegen. Hierbij sneuvelen veel van zijn collega's. De brug wordt door de Duitsers net voor hun ogen opgeblazen. Desondanks worden het 2e en 3e bataljon via een provisorische houten noodbrug overgezet en kunnen naar Eindhoven oprukken. De volgende dag 18 september lukt het de Currahees na zware gevechten de stad te bevrijden.

Op 19 september wordt een Bailey-brug over het Wilhelminakanaal geplaatst en kan de hoofdmacht van het XXX-korps met een dag vertraging de tocht richting Arnhem beginnen. Het uitgedunde 1e bataljon van Bob is in Son achtergebleven en heeft ondertussen enkele naburige dorpen, zoals Breugel, Nederwetten en Nuenen, bevrijd. Helaas stokt de geallieerde opmars bij de laatste brug in Arnhem en mislukt de operatie Market Garden. Daardoor verhuist eind september 1944 de frontlinie naar het gebied ten oosten van Nijmegen en de Betuwe.

THE ISLAND In dit zogenaamde 'Ei-

land', dat globaal loopt van Heteren tot aan Opheusden, sluit op 4 oktober 1944 de 101e Airborne divisie, met het Regiment van Bob, zich aan bij de daar al aanwezige 82nd Airborne. Meteen na hun komst worden de Amerikanen fel bestookt door Duitse tanks en artillerie, die vanaf de Grebbeberg goed zicht hebben.

De nieuw uitgeruste Duitse 363e Volksgrenadiers worden vanuit Duitsland ook hier naartoe gedirigeerd en in de nacht van 4 op 5 oktober begint een dagenlang gevecht om Opheusden. Terwijl de lichtgewapende para's en Britse artillerie aan de oostkant van Opheusden ingegraven zitten, krijgen de Duitsers de Dorpsstraat aan de westzijde in handen. Deze straat wisselt die dag zeven keer van bezetter en er vallen enorm veel slachtoffers. In de in puin geschoten windmolen aan de Dalwagenseweg vinden 120 geallieerde gewonden onderdak.

De Duitsers proberen Opheusden in te sluiten, maar komen niet verder dan de spoorlijn, waar de Currahees zich hebben verschanst. 's Middags 6 oktober gaat de B-compagnie van Bob in de tegenaanval. Met een machinegeweer springen John Garrigan en Bill Oatman over een paar sloten en rennen met de rest van hun peloton over een tabaksveld. Dan komen ze bij een hek van anderhalve meter hoog, waarachter vele jonge Duitse soldaten liggen. Bill vuurt constant met zijn wapen, maar merkt dat ze niet verder kunnen.

Zijn maten verschuilen zich in huizen, maar sergeant Bob Kane klimt over het manshoge hek en wordt nooit meer gezien. In het donker gaan ze nog op zoek naar hem, maar kunnen hem niet meer vinden. 's Avonds wordt Bob als vermist opgegeven.

LAZARET Amerikaanse documenten maken duidelijk dat Bob bij deze klimpartij zwaar gewond moet zijn geraakt, krijgsgevangen gemaakt en door de Duitsers is meegenomen naar hun lazaret in de lagere school in Ommeren. Hier overlijdt hij uiteindelijk op 13 oktober aan zijn verwondingen.

Een dag later wordt hij op de Algemene Begraafplaats in Ingen begraven.

Een tweede bijzonder archiefstuk geeft daarover gedetailleerde informatie: 'J. van Schaik, Achterbrei 194 in Ingen, geeft inlichtingen over een Amerikaans soldaat. Dat hij op het kerkhof te Ingen begraven ligt en wel op den data 14 October 1944. Hij was militereer en begraven ongeveer 16 Duitsers wonen de begravenis bij ook een veldprediker was aan wezig. Zijn boven kleren zijn afgenomen en zijn schoenen. Hier mede verklaar ik dat dit naar waarheid is Opgemaakt.'

In maart 1946 wordt zijn stoffelijk overschot overgebracht van Ingen naar de Amerikaanse Erebegraafplaats in Neuville en Codroz, in de Ardennen.

Op verzoek van zijn familie worden in april 1949 de stoffelijke resten van Robert weer opgegraven en overgebracht naar de USA. Een maand later vindt de herbe-grafenis plaats op de Brooklawn Cemetery in Chippawa, Wisconsin. Uit Amerikaanse documenten blijkt dat Robert in Londen was verloofd met de Britse Margaret Trender. Hun trouwdatum was al gepland, maar het huwelijk kon door het plotselinge overlijden van Robert geen doorgang vinden. Ze bleek wel in verwachting van hem te zijn, want begin 1945 werd in Londen Robert Kane Trender geboren. Hij kreeg dus de voornaam en achternaam van zijn vader. Helaas is deze "Bob" begin januari 2019 in Londen overleden.

Over de strijd in Opheusden vinden we in de Nederlandse geschiedenisboeken niet veel terug, maar zowel voor de 101e Airborne Divisie als voor de inwoners is die rampzalig geweest. In het stadhuis van de gemeente Neder-Betuwe in Opheusden hangt in het niet publieke gedeelte een herinneringsplaque-tte voor de Amerikaanse 101ste Airborne Divisie. Op het gedenk-teken staat de 'Screaming Eagle' afgebeeld, het symbool van deze Luchtlandingsdivisie.

Bobs strijdmakkers hebben nooit geweten wat er met hem is gebeurd, maar dat raadsel is nu opgelost. Hij heeft zijn leven gegeven voor onze vrijheid en dat mogen we nooit vergeten. Wie nog over aanvullende informatie of foto's beschikt, kan contact opnemen met Richard van de Velde, 0345-502583 of via zijn website www.oorlogsslachtoffers-westbetuwe.nl

Robert Kane. Foto B. Florissen

De grafsteen. Foto M. Kane.